

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

ĐỖ THỊ QUYÊN

**KHẢO SÁT NGÔN NGỮ CỦA TRẺ MẪU GIÁO LỚN
THÔNG QUA TỔ CHỨC TRÒ CHƠI ĐÓNG VAI THEO CHỦ ĐỀ
Ở TRƯỜNG MẦM NON TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ GIÁO DỤC HỌC

Thái Nguyên, năm 2013

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

ĐỖ THỊ QUYÊN

**KHẢO SÁT NGÔN NGỮ CỦA TRẺ MẪU GIÁO LỚN
THÔNG QUA TỔ CHỨC TRÒ CHƠI ĐÓNG VAI THEO CHỦ ĐỀ
Ở TRƯỜNG MẦM NON TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ GIÁO DỤC HỌC

Chuyên ngành: Giáo dục học

Mã số: 60 14 01 01

Người hướng dẫn khoa học: TS. Trần Thị Minh Huệ

Thái Nguyên, năm 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn này do tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn của Cô giáo - TS. Trần Thị Minh Huệ. Các kết quả và số liệu đảm bảo tính khách quan, trung thực và có nguồn gốc rõ ràng.

Tác giả luận văn

Đỗ Thị Quyên

LỜI CẢM ƠN

Em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS. Trần Thị Minh Huệ, người đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn em trong suốt quá trình nghiên cứu đề tài này.

Em xin chân thành cảm ơn các thầy cô Khoa Tâm lý - Giáo dục và phòng Sau đại học Trường Đại học Sư phạm- Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi cho em hoàn thành luận văn.

Xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, giáo viên và trẻ các lớp mẫu giáo lớn Trường Mầm non Hòa Mi và Trường Mầm non 1- 5 Thành Phố Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu thực tiễn và khảo nghiệm sư phạm.

Tôi xin gửi lời cảm ơn đến tất cả các bạn bè và đồng nghiệp, những người thân yêu trong gia đình, những người luôn động viên, chia sẻ, khích lệ tôi hoàn thành luận văn này.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Tác giả luận văn

Đỗ Thị Quyên

MỤC LỤC

Trang

Trang bìa phụ	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các kí hiệu, các chữ viết tắt.....	v
Danh mục các bảng.....	vi
Danh mục các hình.....	viii
MỞ ĐẦU.....	1
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ GIÁO DỤC NGÔN NGỮ CHO	
TRẺ MẪU GIÁO LỚN THÔNG QUA TỔ CHỨC TRÒ CHƠI	
ĐÓNG VAI THEO CHỦ ĐỀ Ở TRƯỜNG MẦM NON.....	4
1.1. Sơ lược lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	4
1.1.1. Những nghiên cứu ở nước ngoài.....	4
1.1.2. Những nghiên cứu trong nước.....	6
1.2. Những khái niệm công cụ.....	8
1.2.1. Ngôn ngữ.....	8
1.2.2. Giáo dục ngôn ngữ.....	9
1.2.3. Trò chơi đóng vai theo chủ đề.....	10
1.2.4. Biện pháp tổ chức trò chơi đóng vai theo chủ đề nhằm phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL ở trường mầm non.....	10
1.3. Ngôn ngữ và sự phát triển nhân cách của trẻ MGL.....	11
1.3.1. Đặc điểm ngôn ngữ của trẻ MGL.....	11
1.3.2. Chức năng của ngôn ngữ đối với sự phát triển nhân cách trẻ MGL.....	14
1.3.3. Các con đường phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL ở trường mầm non.....	16
1.4. Trò chơi ĐVTCD của trẻ MGL.....	19
1.4.1. Bản chất của trò chơi ĐVTCD.....	19
1.4.2. Đặc điểm của trò chơi ĐVTCD.....	19
1.4.3. Ưu thế của trò chơi ĐVTCD trong phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL.....	23

1.5. Giáo dục ngôn ngữ cho trẻ MGL thông qua tổ chức trò chơi ĐVTCD.....	25
1.5.1. Mục tiêu.....	25
1.5.2. Nội dung.....	26
1.5.3. Phương pháp.....	28
1.5.4. Hình thức.....	30
1.5.5. Vai trò của giáo viên mầm non trong giáo dục ngôn ngữ cho trẻ MGL thông qua trò chơi ĐVTCD.....	31
1.5.6. Những yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả giáo dục ngôn ngữ cho trẻ MGL thông qua trò chơi ĐVTCD.....	33
1.6. Kết luận chương 1.....	33
Chương 2. KẾT QUẢ KHẢO SÁT NGÔN NGỮ CỦA TRẺ MGL THÔNG QUA TỔ CHỨC TRÒ CHƠI ĐVTCD Ở MỘT SỐ TRƯỜNG MẦM NON TỈNH THÁI NGUYÊN.....	35
2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng.....	35
2.1.1. Mục tiêu khảo sát.....	35
2.1.2. Khách thể khảo sát.....	35
2.1.3. Phương pháp khảo sát và cách xử lý số liệu.....	36
2.2. Thực trạng nhận thức về giáo dục ngôn ngữ cho trẻ MGL thông qua tổ chức trò chơi ĐVTCD.....	38
2.2.1. Nhận thức về về vị trí, vai trò của giáo dục ngôn ngữ cho trẻ MGL thông qua tổ chức trò chơi ĐVTCD.....	38
2.2.2. Nhận thức về nội dung phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL thông qua tổ chức trò chơi ĐVTCD.....	40
2.2.3. Nhận thức về chủ đề có ưu thế trong tổ chức trò chơi ĐVTCD nhằm phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL.....	42
2.2.4. Nhận thức về vai trò của người GV trong phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL thông qua tổ chức trò chơi ĐVTCD.....	43
2.3. Thực trạng tổ chức trò chơi ĐVTCD nhằm phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL.....	44
2.3.1. Thực trạng quán triệt mục tiêu phát triển ngôn ngữ trong tổ chức trò chơi ĐVTCD cho trẻ MGL.....	44

2.3.2. Thực trạng nội dung giáo dục ngôn ngữ trong tổ chức trò chơi ĐVTCD cho trẻ MGL	45
2.3.3. Những trò chơi ĐVTCD được GV sử dụng để phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL..	46
2.3.4. Quy trình tổ chức trò chơi ĐVTCD nhằm phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL.....	47
2.3.5. Các hình thức tổ chức trò chơi ĐVTCD được GV sử dụng để phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL.....	50
2.4. Thực trạng biểu hiện ngôn ngữ của trẻ MGL trong trò chơi ĐVTCD	51
2.4.1. Về vốn từ của trẻ	51
2.4.2. Về khả năng phát âm của trẻ.....	54
2.4.3. Về ngữ điệu.....	56
2.4.4. Về sử dụng ngữ pháp.....	58
2.4.5. Về sự phát triển ngôn ngữ mạch lạc.....	61
2.4.6. Về khả năng nắm bắt chữ cái	63
2.4.7. Kết quả chung về sự phát triển ngôn ngữ của trẻ MGL trong trò chơi ĐVTCD	65
2.4.8. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến sự phát triển ngôn ngữ của trẻ MGL trong tổ chức trò chơi ĐVTCD	67
2.5. Đánh giá chung về khảo sát thực trạng.....	69
2.5.1. Những ưu điểm.....	69
2.5.2. Những hạn chế	70
2.6. Kết luận chương 2.....	71

Chương 3. BIỆN PHÁP TỔ CHỨC TRÒ CHƠI ĐÓNG VAI THEO CHỦ ĐỀ NHẪM PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ CHO TRẺ MẪU GIÁO LỚN Ở TRƯỜNG MẦM NON TỈNH THÁI NGUYÊN..... 73

3.1. Những nguyên tắc chỉ đạo đề xuất biện pháp	73
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo quán triệt mục tiêu của giáo dục mầm non nói chung, mục tiêu giáo dục ngôn ngữ cho trẻ MGL nói riêng trong tổ chức trò chơi ĐVTCD.....	73
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo phát huy tính tích cực, chủ động của trẻ trong quá trình chơi.....	73

3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo phát huy vốn sống, vốn ngôn ngữ của trẻ trong quá trình tổ chức trò chơi.....	74
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính đa dạng, phong phú về chủ đề chơi, nội dung và hình thức tổ chức trò chơi nhằm phát triển ngôn ngữ cho trẻ	74
3.1.5. Nguyên tắc đảm bảo phát huy vai trò chủ đạo của GV mầm non trong tổ chức trò chơi ĐVTCD nhằm giáo dục ngôn ngữ cho trẻ MGL	74
3.1.6. Nguyên tắc đảm bảo sự phối hợp giữa GV mầm non và gia đình trong phát triển ngôn ngữ thông qua tổ chức trò chơi ĐVTCD cho trẻ MGL	75
3.2. Một số biện pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL thông qua tổ chức ĐVTCD ở trường mầm non	75
3.2.1. Biện pháp 1: Xây dựng môi trường ngôn ngữ tích cực trong tổ chức trò chơi ĐVTCD cho trẻ	75
3.2.2. Biện pháp 2: Thiết kế kịch bản tổ chức trò chơi ĐVTCD theo hướng phát triển ngôn ngữ cho trẻ.....	78
3.2.3. Biện pháp 3: Tổ chức trò chơi ĐVTCD theo hướng phát triển tích cực ngôn ngữ ở trẻ	80
3.2.4. Biện pháp 4: Phối hợp với cha mẹ học sinh để phát triển ngôn ngữ cho trẻ thông qua hoạt động vui chơi và tổ chức đời sống ở gia đình	82
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	84
3.4. Khảo nghiệm về tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp.....	84
3.4.1. Mục đích khảo nghiệm	84
3.4.2. Đối tượng khảo nghiệm.....	84
3.4.3. Nội dung khảo nghiệm	85
3.4.4. Phương pháp khảo nghiệm.	85
3.4.5. Kết quả khảo nghiệm.....	85
3.5. Kết luận chương 3.....	87
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	89
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	92
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Viết đầy đủ	Viết tắt
1	mẫu giáo lớn	MGL
2	đóng vai theo chủ đề	ĐVTCD
3	giáo viên	GV
4	cán bộ, giáo viên	CBGV
5	quản lý giáo dục	QLGD
6	ban giám hiệu	BGH
7	mẫu giáo	MG
8	Nhà xuất bản	NXB
9	Đại học Sư phạm	ĐHSP

DANH MỤC CÁC BẢNG

	<i>Trang</i>
Bảng 1.1. Chủ đề và tên các trò chơi ĐVTCD của trẻ MGL	20
Bảng 2.1. Nhận thức của GV về vị trí, vai trò của giáo dục ngôn ngữ cho trẻ MGL thông qua tổ chức trò chơi ĐVTCD.....	38
Bảng 2.2. Nhận thức của GV về nội dung phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL thông qua tổ chức trò chơi ĐVTCD	40
Bảng 2.3. Nhận thức về vai trò của người GV trong phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL thông qua tổ chức trò chơi ĐVTCD.....	43
Bảng 2.4. Thực trạng nội dung phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL trong tổ chức trò chơi ĐVTCD	45
Bảng 2.5. Thực trạng quy trình tổ chức trò chơi ĐVTCD nhằm phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL	48
Bảng 2.6. Hình thức tổ chức trò chơi ĐVTCD được GV sử dụng để phát triển ngôn ngữ cho trẻ MGL.....	50
Bảng 2.7. Mức độ phát triển vốn từ của trẻ MGL trong trò chơi ĐVTCD	52
Bảng 2.8. Khả năng phát âm của trẻ MGL trong tổ chức trò chơi ĐVTCD.....	54
Bảng 2.9. Khả năng thể hiện ngữ điệu của trẻ MGL trong trò chơi ĐVTCD.....	56
Bảng 2.10. Khả năng sử dụng ngữ pháp của trẻ MGL trong trò chơi ĐVTCD.....	59
Bảng 2.11. Sự phát triển ngôn ngữ mạch lạc của trẻ MGL trong trò chơi ĐVTCD	61
Bảng 2.12. Khả năng nắm bắt chữ cái của trẻ MGL.....	63
Bảng 2.13. Kết quả chung về sự phát triển ngôn ngữ của trẻ MGL trong trò chơi ĐVTCD	65
Bảng 2.14. Những yếu tố ảnh hưởng đến sự phát triển ngôn ngữ của trẻ MGL trong tổ chức trò chơi ĐVTCD.....	67
Bảng 3.1: Ý kiến của GV về tính cần thiết của các biện pháp.....	85
Bảng 3.2: Ý kiến của giáo viên về tính khả thi của các biện pháp	86